

bijlage

Notitie over alternatieve rechtsvormen NFI

Datum
22 juni 2012

Ons kenmerk
277379

Bijlage nummer	2
Horend bij	brief over Standpunt over toekomst forensisch onderzoek

Alternatieve rechtsvormen naast een baten-lastendienst zijn:

- Staatsbedrijf: bij wet ingesteld overheidsonderdeel, dat administratief zelfstandig is; geen aparte rechtspersoon zodat er geen juridische zelfstandigheid is;
- Overheidsstichting: stichting (privaatrechtelijk cf. artikel 2:285 BW) die (mede) is opgericht door de Staat of die de Staat heeft doen oprichten. De wettelijke grondslag daarvoor biedt artikel 34, eerste lid Comptabiliteitswet 2001;
- Zelfstandig bestuursorgaan: wordt ingesteld indien sprake is van één van de motieven uit artikel 3 van de Kaderwet zbo's. Bij een zbo dienen taken, doelstelling, bevoegdheden en financiering te worden vastgelegd in een instellingswet;
- Staatsdeelneming: hiervan is sprake indien de overheid aandelen van een onderneming (doorgaans een naamloze vennootschap of besloten vennootschap) bezit. Dit kan zowel zijn in bedrijven die compleet van de overheid zijn, maar ook als de overheid maar een klein percentage van de aandelen in bezit heeft..

De geschetste alternatieve rechtsvormen vergen nagenoeg allemaal een instellingswet met de toekenning van specifieke taken. Het is de vraag of deze inspanningen nodig zijn, gezien het takenpakket van het NFI, mede omdat tot nu toe is gebleken dat de huidige status voldoende ruimte biedt om de voor het NFI noodzakelijke activiteiten te ontplooiën.

Met de reeds gemaakte keuze voor interne verzelfstandiging van het NFI in de vorm van een baten-lastendienst, is in feite al een vergelijkbaar resultaat bereikt als zou worden bereikt met de rechtsvorm staatsbedrijf die uitsluitend een administratieve verzelfstandiging inhoudt. Daarbij is ook van belang dat de constructie staatsbedrijf zijn in onbruik is geraakt (Staatsbedrijven zijn geprivatiseerd; i.c. juridisch verzelfstandigd).

Gelet op het vigerende kabinetsbeleid dat de overheid in beginsel geen bemoeienis moet hebben bij het oprichten van een stichting, is de stichtingsvorm evenmin aangewezen.

Wat betreft de rechtsvorm zbo valt niet in te zien welke bestuurlijke taken /bevoegdheden het NFI toegedeeld kunnen worden die de omvorming tot een ZBO kunnen rechtvaardigen.

De rol die het NFI thans vervult, verhoudt zich ook niet goed tot de keuze van een Staatsdeelneming, waarbij de overheid aandelen bezit van het NFI en dus eigenaar van het bedrijf is. Dit omdat de greep van de overheid op het

functioneren van het NFI dan minder groot is dan nu het geval is. Het beroep dat politie, Openbaar Ministerie en Rechtspraak doen op het NFI is immers ingegeven door de behoefte aan kwaliteit van onderzoek, continuïteit van dienstverlening, veiligheid van informatie en het vermijden van –ook politieke- risico's op dit vlak.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
DGRR DRB

Uitgaande van de huidige situatie waarbij een baten-lastendienst NFI een inhoudelijk onafhankelijk overheidsinstituut is voor kwalitatief hoogstaand forensisch-technisch onderzoek ten behoeve van politie, Openbaar Ministerie en Rechtspraak resteert de vraag of er reden is om als Staat der Nederlanden naast het publieke NFI een aparte NFI-BV op te richten voor marktactiviteiten zodat het NFI zich wel op de commerciële, civiele markt kan begeven. Op zich wordt met de oprichting van een BV een scheiding aangebracht t.o.v. een baten-lastendienst. Vanwege deze scheiding komt de onafhankelijkheid beter tot uitdrukking. Het is echter zeer de vraag of een dergelijke scheiding niet kunstmatig is bijvoorbeeld vanwege het gebruik van apparatuur van het NFI door de BV en het inzetten van medewerkers in de BV. De risico's t.a.v. het instellen van een aparte BV zijn dermate groot dat de keuze daarvoor niet voor de hand ligt.

Datum
22 juni 2012

Ons kenmerk
277379